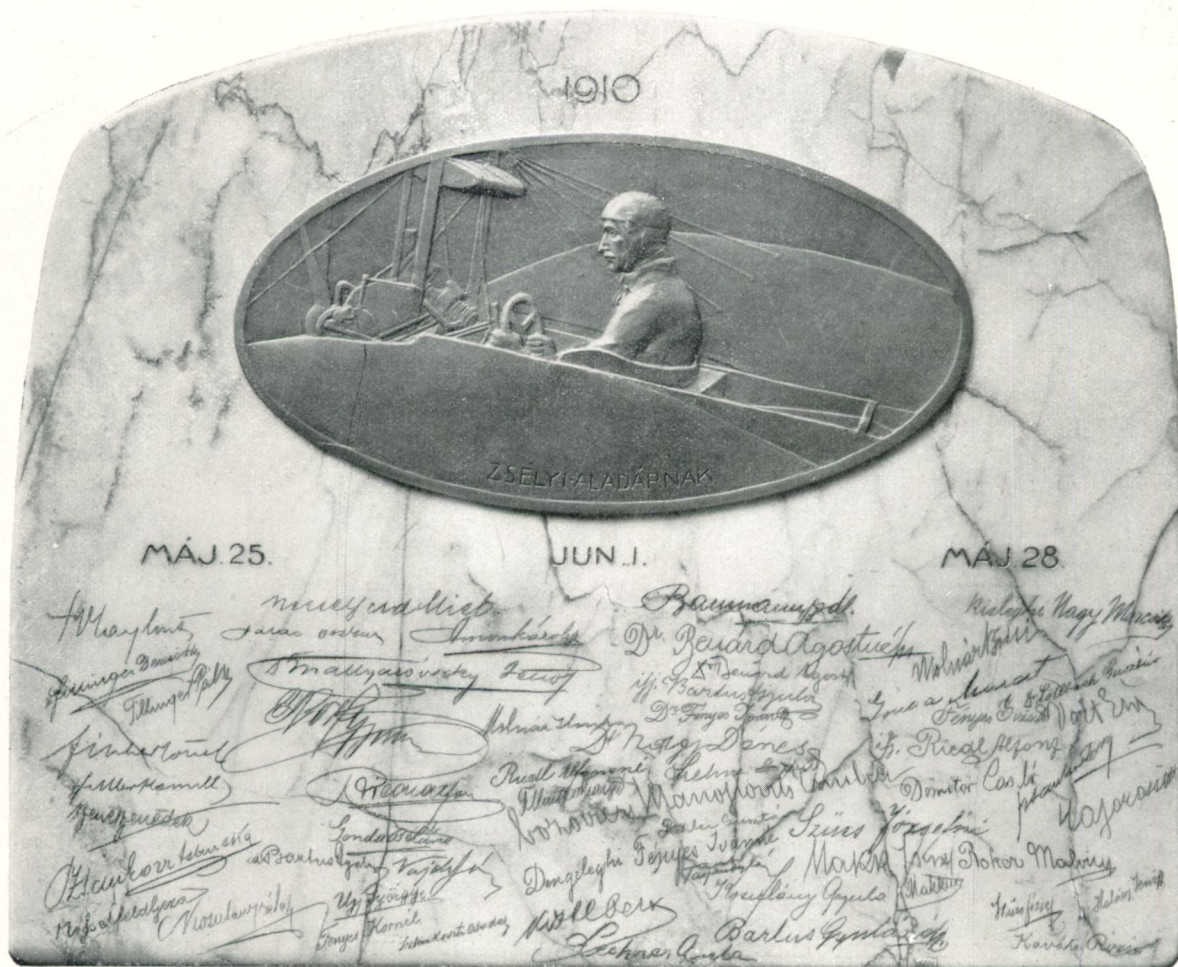

EGY MODERN ÖTVÖSMESTER.

□ A modern gyári ipar talán egyetlen, művészi mesterségre sem mért akkora csapást, mint az ötvösére. A múlt század derekán még alig volt olyan városunk, a hol két-három ötvösmesterrel is nem találkozhattunk volna. A kicsinyes viszonyok közepette is, a melyekben éltek, ezek az

ötvösök művészi lelkü mesterek maradtak s mint Szentpéteri vagy Libay Sámuel, nem egy kiváló mintát hagytak ránk. A következő nemzedék azonban szinte minden átmenet nélkül, egyszerre ötvösből aranyművéssé vedlik át. Megelégszik a többnyire Bécsből tömegesen reánk zúdított, préselt

KÉSZITETTE TARJÁN OSZKÁR

ZSÉLYI ALADÁR AVIATIKUS EMLÉKPLAKETTJE

s más módon gyárilag előállított ékszerek és egyéb ezüstartályok eladásának közvetítésével; emellett mint aranyműveseink zöme ma is, már csak jelentéktelen javításokkal foglalkozik.

technikáit. Zománcos s drágaköves magyar stíli ékszereik külföldön ma is nagy keresletnek örvendenek. De ebből a múltba való visszatérésből nem kerekedett új fejlődés. Régi magyar stíli

NÁSFA
ZOMÁNCOS ÖTVÖSMUNKA

TARJÁN OSZKÁR MŰVEI

SODRONYZOMÁNCOS CIBORIUM

NÁSFA
ZOMÁNCOS ÖTVÖSMUNKA

□ Ipolyi Arnold püspök, a finom izlésü régiségkutató és író búzgólkodására a múlt század hetvenes-nyolcvanas éveiben, néhány fővárosi aranyműves ismét fölkarolja az ötvösség régi magyar

ékszereink zöme ma már ismét gyárimunka jellegű, a melyet külföldön jóformán csak eleven s nem egyszer exotikus szinhatásainál fogva karolnak föl.

□ Az olcsóbb gyári tömegmunka versenyével, a mely a tucatemberek izlésének minden tekintetben megfelel, vajmi kevesen képesek megbirkózni.

□ □

□ Tíz-tizenkét évvel ezelőtt a magyar iparművészeti társulat egyik kiállításán egy sorozat ragyogó színű zománcos ékszer keltett általános feltűnést. Láncon csüngő nyakbaakasztható násfák voltak ezek, a minők régi ötvöseink keze alól is nagy számmal kerültek ki. A magyaros típusú ékszerek vonalainak rendkívül változatos játéka azonban s zománcos virág- és levélmotívumok közé foglalt drága kövek színharmóniája minden ízében modern. És ezek mestere Tarján Oszkár volt, ki egy csapásra leginkább keresett ötvösünk lett.

□ Tarján nem követte iparművészeti iskolánk jelesebb növendékei zömének példáját. Ezek ugyanis kellő tehetség esetén innen kikerülve, rövidesen a grande art művelőinek csapnak föl, de többnyire csak rendszeres munka nélkül szükölködő művészeink számát növelik.

□ A modern zománcmunkákon kívül Tarján sok sikerrel karolja föl ötvösségünk régi idevágó technikáit, mint aminő a sodronyos zománc, amely

nálunk a XV. században volt virágjában és speciális magyar technika, oly annyira, hogy még régi német telepések lakta városaink ötvösei is csak magyar néven ismerték az ehhez szükséges szerszámokat. A kassai ötvösök egyik német nyelvű iratában például többek között ezt olvashatjuk: ein Mörser vulgo zománc törömozsár genannt.

□ Tarján Oszkár régi hagyományokból merítő, de minden ízében modern, művészi egyénisége már régen megtalálta a közvetlen kapcsolatot az étellel. Ő ama kevesek egyike, akik műkiállításokra nem igen érnek rá dolgozni s így ezeken már csak ritkán vehetnek részt. Ez azonban nem ok arra, hogy működése iránt ne érdeklődjünk. Annál kevésbbé, mert kulturánknak inkább gyarapodására szolgál, ha művészeink az élet körülményeivel számolva az életnek dolgoznak s így terjesztik a szép kulturát, mintha kizárólag műkiállításokon keresnek feltűnést alkotásaikkal, amelyek aztán több-kevesebb pillanynyi sikert aratva, ismét visszakerülnek a műhelyükbe s ott várják portól eltemetve a jobb jövőt, amelyről oly sokat beszélünk, de a melyért komoly, odaadó munkával vajmi keveset teszünk.

SÁROSI ANDOR.

